

Paddenstoelen.flits

Natuurpunt [no.reply@natuurpuntwebsite.be]

Verzonden: dinsdag 13 november 2012 14:26

To: Veerle Solia

november 2012

Paddenstoelen.flits

- [Paddenstoel van de maand: Kroontjesknotszwam](#)
- [De grootste vliegenzwam stond in de Pinte](#)
- [Afscheid van een gedreven natuurmens en paddenstoelkenner](#)
- [Wie vindt het zeldzame Muurtrechtertje?](#)
- [Paddenstoelweer in oktober werpt zijn vruchten af](#)
- [Zolang het niet vriest is het feest in de graslanden](#)

Paddenstoel van de maand: Kroontjesknotszwam

Normaalgezien kiezen we als soort van de maand een algemene paddenstoel die bijna overal gevonden wordt. De zeldzame

maar opvallende Kroontjesknotszwam (*Artomyces pyxidatus*) wordt steeds meer gezien en werd dit jaar al op 21 plaatsen gemeld, terwijl ze daarvoor slechts van 6 plaatsen bekend was. We moeten de status van deze soort op zijn minst wijzigen van zeer zeldzaam naar "zeldzaam". Ook bij koudere temperaturen kan de Kroontjesknotszwam nog gevonden worden. Het loont dus nog de moeite om hier naar uit te kijken. De Kroontjesknotszwam kan tot meer dan 15 cm groot worden

en bestaat uit veel rechtopstaande vertakkingen (foto Leo Janssen).

De uiteinden van deze vertakkingen zijn bekervormig verdiept met getande uiteinden die aan een kroontje doen denken (Foto Hans Marijns).

Die kroontjes vormen een belangrijk onderscheid met de Rechte koraalzwam. De Kroontjesknotszwam wordt meestal op ontschorste stammen van populier gevonden, maar ook op wilg werd de soort al gezien. Wil je meer weten over deze zwam, lees dan snel [dit](#)

[natuurbericht](#). Herken je deze paddenstoel, maak dan snel een foto en post hem op [waarnemingen.be](#).

De grootste vliegenzwam stond in De Pinte

De prijs voor de grootste vliegenzwam (26,5 cm hoog) ging naar Ward Bogaerts, die een kanjer fotografeerde in "De Pinte". Volgens de literatuur worden vliegenzwammen zelden hoger dan 25,5 cm, maar er zijn uitzonderlijke gevallen bekend van 30 cm. Er werd dus geen record verbroken. Op 21 oktober was de grootste

hoed diameter die wij binnenkregen 23 cm. Dit record werd achteraf stevig verbroken door Rudi Wielfaert. Die vond op 5 november nog een vliegenzwam met een hoed zo groot als een pizza (foto). Met een diameter van 307 mm verbreekt deze waarneming alle records. Dit jaar kwam het paddenstoele seizoen pas laat op gang door de droogte in augustus en september. Aan het begin van onze actie verschenen pas de eerste vliegenzwammen... terwijl er eind oktober veel meer vliegenzwammen te zien waren. Toch mogen we zeer tevreden zijn met de resultaten, we kregen meer dan 1000 foto's binnen. In [dit natuurbericht](#) zie je ook wie de leukste foto maakte en op de pagina van de grootste vliegenzwam krijg je de [30 leukste foto's te zien](#).

Afscheid van een gedreven natuurmens en paddenstoelkenner

Op donderdag 18 oktober is Frank Vandendriessche onverwacht overleden. Voor de [paddenstoelenwerkgroep Mycologia](#) valt dit afscheid bijzonder zwaar. Frank wist veel van de natuur en interesseerde zich voor verschillende soortgroepen, maar zijn voorliefde ging al 15 jaar uit naar paddenstoelen. Frank was wekelijks op post om paddenstoelen in het veld op naam te brengen. Zijn veldgids begon al slijtage te vertonen, maar niets deed vermoeden dat deze sterke man zo plots kon overlijden. Ook microscopie was voor hem een must. Hij was zeer nauwgezet bij het maken van

preparaten die hij graag op het scherm projecteerde om samen te bespreken. Frank kon mensen echt warm maken voor natuur en tegelijkertijd streefde hij ernaar om een gefundeerde kennis over te dragen. Werkgroep Mycologia is dankbaar voor al deze mooie jaren met Frank en zal zijn werk verder zetten.

Wie vindt het zeldzame Muurtrechttertje?

Het Muurtrechttertje (*Omphalina rickenii*) wordt zelden gevonden, maar op één week tijd wed het al drie keer waargenomen op met mos begroeide muurtjes. Wie weet kijken we wel te weinig naar paddenstoelen op ooghoogte. Of wordt er wel naar paddenstoelen gezocht in "de stad"? Ook wanneer je naar de bakker gaat kan je een mooie natuurwaarneming

doen. Bij deze een aanmoediging om niet enkel vanop afstand naar de muurvarens te kijken, maar ook even met je neus op een oude muur te kijken of er geen kleine paddenstoeltjes staan. Het Muurtrechttertje is te herkennen aan de bruingrijze kleur en de plooitjes tussen de plaatjes, die vaak slecht ontwikkeld zijn. Het vruchtlichaam van dit zwammetje is flinterdun, je kan er bijna doorkijken. Denk je deze soort te zien, post dan een foto op

Paddenstoelweer in oktober werpt zijn vruchten af

De voorbije maand kreeg de Vlaamse paddenstoelenlijst er weer een aantal soorten bij: ondermeer [de Moerashoningzwam](#) (*Armillaria ectypa*) in Papenbroek (Bekkevoort) en de [Fijnschubbige franjehoed](#) (*Psathyrella melanthina*, foto). Deze laatste soort is zeer atypisch voor een franjehoed, want de sporen zijn rozeachtig in plaats van donker. De

Fijnschubbige franjehoed is gemakkelijk in het veld te herkennen aan de gerimpelde hoed die met fijne schubjes bedekt is. De soort groeit op bladafval en bemest dood hout.

Heel wat zeldzame paddenstoelen kregen er ondertussen ook een nieuwe vindplaats bij. De [Zwarte amaniet](#) (*Amanita inopinata*) werd op een tweede plaats gevonden, in Wilrijk en de [Oranje schijnoesterzwam](#) (*Phyllotopsis nidulans*) werd nu ook gezien in het natuurgebied Winkelsbroek in Turnhout. [Kleverig trechtertje](#), [Blauwvoetkaalkopje](#), [Blauwvoetbreeksteeltje](#), [Winterelfendoekje](#), [Spoelsporig trosvlies](#) en [Kalkwaskorstje](#) zijn alvast nieuw voor Vlaams-Brabant.

In het goed onderzochte Prinsenveld in Retie werd voor het eerst de [Stippelsteelslijmkop](#) (*Hygrophorus pustulatus*) gevonden, een symbiont van Spar. [Mooie exemplaren van de Inktviszwam](#) doken op in Halle en in Westerlo. De [Blauwe korstzwam](#) (*Terana caerulea*) werd dit jaar al van 5 plaatsen gemeld, waarvan één in een tuin. Het [Blauwgroen trechtertje](#) (*Omphalina chlorocyanea*), dat voornamelijk in het voorjaar wordt gezien, kreeg er recent ook weer een nieuwe vindplaats bij.

Zolang het niet vriest is het feest in de graslanden

Wanneer het paddenstoelenseizoen in de bossen op zijn einde loopt beginnen de graslanden interessant te worden voor paddenstoelen. In noordgerichte graslanden maak je het meest kans, omdat die het minst uitdrogen. Bij natter weer maak je ook veel kans in meer zuidgerichte stukken. Zolang het niet vriest zijn er

paddenstoelen te zien. In Oost-Brabant werd de voorbije jaren

intensief gezocht in botanisch waardevolle graslanden. Dit leverde heel wat mooie vondsten op. Dit najaar wordt er ook in West-Brabant wat meer gezocht... en werd de provinciale koestersoort [Papegaaizwammetje](#) (*Hygrocybe psittacina*) in een aantal gemeenten nieuw op de kaart gezet (Asse, Liedekerke).

De [Wantsenwasplaat](#) (*Hygrocybe obrussea*) heeft nu een derde vindplaats voor Vlaams-Brabant en

werd ook in het Brussels Gewest gezien. In het Natuurpuntgebied de Tiendeberg werd een 15e wasplaat gezien: de [Prachtwasplaat](#) (*Hygrocybe aurantiosplendens*, foto linksboven). De zeer zeldzame [Porfiersatijnzwam](#) (*Entoloma porphyrophaeum*) werd nu ook op het Vliegveld in Schaffen gezien. En de [Sneeuwvloksatijnzwam](#) (*Entoloma sericellum*) heeft er ook weer wat vindplaatsen bij. Meer graslandnieuws verschijnt ongetwijfeld in de volgende paddenstoelen.flits.

Wil je deze nieuwsbrief niet meer ontvangen ? Klik dan [hier](#).
Heb je opmerkingen of vragen? Mail dan naar roosmarijn.steeman@natuurpunt.be.